

Evidencijski broj / Article ID: 9437614
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Naslovnica

EKSKLUZIVNO Jasna OMEJEC, predsjednica Ustavnog suda Republike Hrvatske Str. 7

Ustavni sud dovoljno je jak da se ne slomi pod pritiscima

JASNA OMEJEC predsjednica Ustavnog suda Republike Hrvatske

Ustavni sud neće se slomiti pod pritiscima!

Mišlim da nikome nije sporno da je obveza Ustavnog suda donositi i odluke koje su suprotne javnim očekivanjima ako proizlaze iz Ustava

Vlado RAJIĆ

U sred ljeta Ustavni sud je dospio u središte pozornosti nakon intervencije Jasne Omejec, predsjednice tog suda, kojom se pokušala oduprijeti pritiscima na sud. Javno se mnijenje, naime, već barem mjesec dana »preparira« u vezi s budućim odlukama tog sudišta o zakonima o medicinskoj oplodnji i opozivanju plaća i mirovina.

Vjesnik je potražio od predsjednice Ustavnog suda i dodatne odgovore i tumačenje situacije nastale prije i nakon njene konferencije za novinare prošle srijede.

■ Prvi ste dužnosnik neke javne institucije koji je i javno rekao - dosta mi je medijskih pritisaka. Znači li to da vam je medija već »preko glave«?

- Medija mi nikada neće biti preko glave, jer bez njih nema demokratskog društva. Ono je nezamislivo bez slobodnih medija i bez novinarske slobode izražavanja. Tim sam esencijalnim vrijednostima demokratskog društva duboko privržena. Kao sutkinja Ustavnog suda uvijek ću ih štiti, pa i onda kada bi činjenice o kojima mediji izvješćuju bile optužujuće, duboko uznemirujuće ili čak šokantne, pa i onda kada bi se odnosile na instituciju koju trenutno zastupam ili na mene samu u svojstvu predsjednice Ustavnog suda. Naravno, mora biti riječ o činjenicama dostatno utvrđenim za konstituiranje »poštenog komentara«. To je temeljni zahtjev koji se postavlja pred novinare u demokratskom društvu. Tu naše novinarstvo još uvijek pokazuje slabosti.

■ Ali, Vi ste govorili o pritiscima na Ustavni sud koji se pretvaraju u diktat o tome kakvu odluku Ustavni sud mora donijeti i kako mora postupati.

- Da, o tome sam govorila. Govorila sam da je apsolut-

no legitimno u javnosti voditi raspravu o svakom pitanju važnom za društvo u kojem živimo i da svatko, baš svatko, ima pravo javno iznositi svoja mišljenja o njima, braniti ih ili ih napadati. Međutim, govorila sam i o zabrinutosti zbog ponašanja onih koji u javnoj raspravi, iznoseći svoja mišljenja, ultimativno poručuju: Ustavni sud mora ukinuti osporene zakone - odmah i javno. Takve diktate ne krasi demokratski duh. Samo sam takvo ponašanje kvalificirala kao pritisak na Sud. Međutim, neki novinari te moje

Današnji Ustavni sud dovoljno je jak da se ne slomi pod pritiskom bilo kojih i bilo čijih parcijalnih interesa. To je već pokazao

riječi interpretiraju kao moj napad na medije i zabranu slobode izražavanja. Takve interpretacije i na njima zasnovani komentari ne odražavaju ono što sam govorila i ne poštuju zahtjeve poštenoga komentara.

■ Da će Zakon o medicinskoj oplodnji izazvati takvu buku, malo tko je očekivao. Je li po vama opravdan toliki interes za propis, ipak, intimnog i duboko privatnog sadržaja? Hoće li u takvim okvirima teško biti pravnik i ustavni zaštitnik?

- Interes mi se čini opravdan, upravo zato što je taj zakon, kako vi kažete, intiman i sadržajno duboko privatn. Pravo na osobnost je od temeljnih ljudskih prava i svaki zakonodavac pri uređivanju tog i drugih ljudskih prava ne smije prijeći granice koje nisu nužne u demokratskom društvu. Govorim načelno, naravno.

Što se tiče težine odluke, mogu reći samo to da svi us-

1
2
3
4
5

ZABRINUTOST

Govorila sam o zabrinutosti zbog ponašanja onih koji u javnoj raspravi, iznoseći svoja mišljenja, ultimativno poručuju: Ustavni sud mora ukinuti osporene zakone, i to odmah, i to javno. Takve diktate ne krasi demokratski duh

TERET

Što se tiče težine odluke, mogu reći samo to da svi ustavni suci, ma u kojoj državi djelovali, na svojim leđima nose ogroman teret. On je inherentan poslu kojim se bave

PRAVA

Pravo na osobnost jedno je od temeljnih ljudskih prava i svaki zakonodavac pri uređivanju tog i drugih ljudskih prava ne smije prijeći granice koje nisu nužne u demokratskom društvu

PREDSEDNIKOV ZAHTJEV

Zahtjev predsjednika države za ocjenu ustavnosti zakona važna je pravna činjenica i zasluži da bude zabilježena. Vjerujem da će dobiti svoje mjesto i u udžbenicima ustavnog prava na pravnim fakultetima, jer je riječ o građi koja tvori pravnu povijest ove zemlje

PRITISAK

U okružju napisa da su »građani uplašeni gotovo histeričnim apostrofiranjem krize«, da »predstoje socijalni nemiri«, da je riječ o »putu u propast«, »otimačini« i slično, što su sve citati iz novina, pritiskom smatram samo one napise i izjave koji diktiraju kakvu odluku Ustavni sud mora donijeti i kako mora postupati

su suprotne javnim očekivanjima ako one proizlaze iz Ustava.

■ Imate li dojam da pritisak na Ustavni sud nije ništa drugo do posljedica načina na koji se kadrovski popunjava Ustavni sud?

- Kad sam nabrajala one koji su komentirali zahtjeve predsjednika države, to nije bila kritika, nego ilustracija širine javnog interesa o osporenim zakonima. Svi su ti komentari legitimni bez obzira kakvu atmosferu u društvu stvaraju. Ponašam, u okružju napisa da su »građani uplašeni gotovo histeričnim apostrofiranjem krize«, da »predstoje socijalni nemiri«, da je riječ o »putu u propast«, »otimačini« i slično, što su sve citati iz novina, pritiskom smatram samo one napise i izjave koji diktiraju kakvu odluku Ustavni sud mora donijeti i kako mora postupati. Ta se pojava u anglosaksonskoj sudskoj praksi naziva emocionalna ucjena suca - kad se sud pod takvim pritiscima slama i radije donosi pravno nevaljanu odluku, nego da se sav gnjev medija i javnosti sruči na njega. Današnji Ustavni sud dovoljno je jak da se ne slomi pod pritiskom bilo kojih i bilo čijih parcijalnih interesa. To je već pokazao.

■ Naglasili ste da je zahtjev predsjednika Mesića za ocjenu ustavnosti Zakona o medicinskoj oplodnji prvi takav slučaj u zemlji, a vjerojatno i dosad nezabilježen u europskim ustavnim sudovima.

- Zahtjev predsjednika države za ocjenu ustavnosti zakona važna je pravna činjenica i zasluži da bude zabilježena. Vjerujem da će dobiti svoje mjesto i u udžbenicima ustavnog prava na pravnim fakultetima, jer je riječ o građi koja tvori pravnu povijest ove zemlje. Taj je čin važan i za razvitak demokratskih institucija u zemlji. Naš predsjednik u tome nije usamljen, osobito u krugu tranzicijskih zemalja.

■ Hoćete li zbog toga poželeti postupak ocjene ustavnosti zakona koje je on osporio?

- Procedura je bit demokracije. Ona će biti poštovana do kraja. Tu nema odstupanja. Obrada obaju predmeta bit će provedena temeljito i sveobuhvatno, sukladno zahtjevima struke. Trajat će onoliko dugo koliko je potrebno da se to ostvari, ni minutu kraće.

LIJUDSKA PRAVA

Nema velikih i malih predmeta

■ Spletom okolnosti bavite se ozbiljnim predmetima. Tko će se baviti s tzv. malim ustavnim tužbama, prijedlozima za ispitivanje ustavnosti i zakonitosti propisa, itd.?

- Kad je riječ o povredi ljudskih prava nema velikih i malih predmeta. Nažalost, moramo biti svjesni da tisuće i tisuće predmeta na leđima 12 sudaca znači: ogromne teškoće u radu, velik broj neriješenih predmeta, prekomjernu duljinu ustavnosudskih postupaka. Ustavni zakon o Ustavnom sudu nužno je mijenjati, što prije. Stanje je alarmantno.

tavni suci, ma u kojoj državi djelovali, na svojim leđima nose ogroman teret. On je inherentan poslu kojim se bave.

■ Može li se vaša konferencija za novinare u povodu i Zakona o posebnom porezu na plaće i mirovine shvatiti kao otpor

jednostranoj tvrdnji da je riječ o haraču, pljački... Mogu li ustavni paragrafi biti jači, bez obzira na konačnu odluku, od javnog stereotipa?

- Neman otpor prema kvalifikacijama tog zakona u javnosti, ma koliko jednostrane ili žestoke one bile.

Takve su kvalifikacije sredstvo za oblikovanje javnog mnijenja prema željama onih koji ih izriču. One su dopuštene u demokratskom društvu i svatko bi ih trebao tolerirati. S druge strane, mislim da nikome nije sporno da je obveza Ustavnog suda donositi i odluke koje